

הודו טור קול מס' 2/ג

פלישת ועדת הפנים שהתקיימה ביום
ג', י"א בכסלו תשי"ד - 17.11.53
(בשעה 8.30)

בכחור:

חברי הוועדה:

היו"ר	נ. חת
ע.	א. מסר
א.	א. אלישר
ג.	ג. מועדי
ש.	ש. הלל
מ.	מ. חזני
א.	א. כלפון

סגנונים:

- מר אג-רזי - מטעם משרד הפנים.
- מר ש" - מנהל אגף שירותי העליה וההתאזרחות במשרד הפנים.
- מר סילברסטון - היועץ המשפטי של משרד הפנים.
- מר נגבי - מטעם משרד המשפטים.

חסר:

- ד. הכהן
- א. חבילבי
- י. ישעיהו
- א. כהן

סדר-היום:

- (א) שונות.
- (ב) המשך הדיון על עליית קרובים מצפון אפריקה.
- (ג) חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2).

א: שר ברת

היו"ר נ. חת:

קודם-כל ברצוני להביא לידיעת הוועדה כי קיבלנו ממשרד הפנים הצעת חוק בנוגע להיתרי יציאה בשם "חוק היציאה לחוץ-לארץ, תשי"ד - 1953". הצעת משרד הפנים תוכנס לתיקי החברים ונדון עליה באחת הישיבות הקרובות.

היום עלינו לדון בשני סעיפים העומדים על סדר-היום: (א) חוק לתיקון פקודת העיריות; (ב) סיכום הדיון על עליית קרובים מצפון אפריקה. ישנה הצעה להתחיל בסעיף השני שעל סדר-היום ולסיימו - הצעה שמפטר לקבלה.

ב. המשך הדיון על עליית קרובים מצפון אפריקה

היו"ר נ. חת:

הוועדה שמעה בענין הנדון משלושת אחרות, לאחר שהוא הועבר אליה על-ידי הוועדה לפניית הציבור. את התלונות הגישו עוליים מצפון אפריקה, מטבריה וגם מירושלים על אי-העלייתם. הציבור התלונן לארץ

ועדת הפנים,
17.11.53

זו.

אנו שמענו את באי-כח המלוננים, את ארגון התאחדות עולי צפון אפריקה ועמדנו לסכם את הדברים. אולם, בשעת הסיכום התעוררה בעיה בקשר להמלצותינו, שהיו מופנות בעיקר לסוכנות היהודית ולא לממשלה - אם החלטות אלו יבוצעו על-ידי הסוכנות. מר רפאל, מנהל מחלקת העליה של הסוכנות לא היה אותה שעה בארץ ועל-כן החליטה הוועדה לדחות את סיכומה עד לאחר הפגרה על-מנת שתהיה בידה אפשרות לבוא בדברים עם מר רפאל.

אנו חוזרים עתה לשאלה זו על-מנת לסכמה סופית. וברצוני לקרוא בפני הוועדה את ההצעה שהועלתה בזמנו וכן את הצעת מר רפאל אשר אינה נבדלת בהרבה מהצעתנו.

"ביום... הועבר על-ידי הוועדה לפניו הצעור לוועדת הפנים לטיפול מכתבם של עולי טרוקו מטבריה אל יושב-ראש הכנסת בקשר לאי-העלאתן של משפחותיהם. הוועדה הזמינה את בא-כח כותבי המכתב וגם את באי-כח התאחדות עולי צפון אפריקה ושמעה את הסבריהם. בקשר להנ"ל שמעה הוועדה גם את הסבריו של מר יצחק רפאל, חבר-הנהלת הסוכנות היהודית ומנהל מחלקת העליה שלה וכן את הסברי מר שי, מנהל אגף שירותי העליה וההתאזרחות של משרד הפנים.

בשלב בירור זה לא ראתה הוועדה את עצמה כחוקרת את התלוננות הן בנוגע לצדה הכללי-העקרוני של הבעיה והן בנוגע לפגיעות בזכויותיהם של המלוננים הבודדים. הוועדה גם לא קיבלה מהמסלחות חוסר עובדתי שנתבקשו והבטיחו להמציאו לה ולכן לא נכנסה לדיון בפרטי התלוננות.

אבל הוועדה נוכחה לדעת כי העלאתם המסיבית האפשרית - ובהקדם - של בני משפחותיהם של אזרחי הסדינה - העולים מצפון אפריקה - תוכל להמסיק, או לפחות לעצור, התמתחותן של כשה הופעות בלתי-רצויות בין העולים האלה, להקל על האחזותם בסדינה ולהפיג התמרטרות הסדינה בין העולים האלה.

כמו-כן נראה לוועדה כרצוי שיתופם של באי-כח ארגוני העולים מצפון אפריקה במסד מייעץ לעניני העליה מהארצות האלה.

לכן מביעה הוועדה את דעתה, כי מן הרצוי הוא שיוקם מוסד מייעץ לעניני העליה מצפון אפריקה - בו ישתתפו גורמים ציבוריים בעלי השפעה בסדינה וישותפו בו בצורה שתאימה ומספיעה באי-כח ארגוני העולים מצפון אפריקה.

מר רפאל מציע, כי במקום הקטע האחרון של המלצת הוועדה ייאסר:

"לכן מביעה הוועדה את דעתה שבמועצת העליה הציבורית הקיימת ליד מחלקת העליה של הסוכנות היהודית ישותפו באי-כח ארגוני העולים מצפון אפריקה."

הנימוקים שלו היו כי אין צורך להקים מוסד מיוחד מייעץ לעניני העליה מצפון אפריקה מאחר שקיים מוסד בשם "מועצת העליה הציבורית" ליד מחלקת העליה של הסוכנות היהודית. על-כן יש לסתף במוסד זה את באי-כח העולים מצפון אפריקה.

א. כלפון:
לדעתי רצויה יותר הצעת חבר-הכנסת רפאל שהצעה להקים מוסד מיוחד למטרה זו אשר כל המתרחש בשטח זה יהיה זר לו.

היו"ר ב. חת:
אף אני תוסך בזה וחושב שאפשר לסכם את הדבר עם התיקון של חבר-הכנסת רפאל.

א. כלפון:
אני מציע במקום הטלים "ארגוני העולים" יכתב "העולים". לא רצוי לקסור את הדבר בארגונים אלא שהסוכנות תצדף למועצה באי-כח העולים מצפון אפריקה. הכוונה היתה בזה שתהיה בטה קבועה לשיעור תלונותיהם וטיפול בהן.

ח. סיגורי-כהן:
אני מציע כי נציגי העולים האלה יסונו או ייבחרו על-ידם עצמם.

ועדת הפנים,
17.11.53.

זר.

א. פרי:

הסעיף העיקרי שעלינו לשים עליו את הדגש הוא עליית אנשי צפון אפריקה - וזאת אני

מציע לנסח באופן ברור ומפורט:

"יש להסיר את כל ההגבלות לגבי העלאת בני-המספחות - פרט לסקרי מחלות סידבקות".

ב. הלל:

בקשר לענין הנציגים, מאחר שהחלטנו שלא תוקם מועצה מיוחדת אלא יצורפו אלה לסוסר הקיים בסוכנות היהודית, ומאחר שלא החלטנו, ואין בכוונתנו להחליט, איך תקבע הסוכנות את מועמדיה למועצה זו איננו חושב שיש הגיון בדבר שלגבי נציגים אלה בחליט דרך מינוי מיוחדת.

מאשר להצעת חבר-הכנסת פרי - לבי עם הצעתו, אבל איננו רוצה להסתבך בהחלטה שאיננו יודע מה מטענותיה שיתכן ולא יוכלו לכבד אותה. על-כן אני מציע בטקום זאת הצעה - והייתי יודע שחבר-הכנסת פרי יתמוך בה - שהוועדה פונה בזה אל מוסדות הסוכנות והעליה לבדוק מחדש את שיטת הסלקציה לאור המלצותינו ולהביא בפני הוועדה את מסקנותיה החדשות בקשר לזה. הצעה זו מבטיחה כי המוסדות הנ"ל יבדקו מחדש את הדברים, היא נותנת דעה ברורה שאנו מעוניינים בזה ואיננו כובלים אותנו בהחלטה שהיא יכולה להיות רק פלסטר לגוף הענין.

היו"ר נ. חת:

חבר-הכנסת פרי מציע להסיר כל הגבלות לגבי העליה פרט למחלות סידבקות, אולם איננו יודע, והרי ביתנו לפנינו מספר סקירות, אם זה היה המונע העיקרי לעיכוב בעליה זו. היו גם ניסוקי גיל, אם רות לכלכל בני מספחות וכו'. איננו יודע אם בשלב דיון זה יכולים אנו להחליט החלטה מסקנית כזאת שכל ההגבלות תוסרנה פרט לעניני בריאות.

איננו חושב שנוכל לקבוע מסקנה זו שמציע חבר-הכנסת פרי שסומו שהוועדה לא נכנסה לדיון במרטי הדברים. בשלב בירור זה הרי לא ראתה הוועדה עצמה כחוקרת את התלונות הן בנוגע לצד הכללי העקרוני והן בנוגע לפגיעות בזכויותיהם של המתלוננים הבודדים, אולם מאחר שאנו בכל זאת רוצים במידה מסויימת להיענות לפניה באה תשובתנו זו. הצעת פרי לעשות זאת כאילו מחייבת אותנו להיכנס לבעיית הסלקציה. יתכן שאם נדון בבעיה זו יהיה, או שלא יהיה, לשנות איזה פרט קטן או גדול, או אולי אף נקבל את הצעת פרי. אבל מה שאנחנו מציעים זה כבר נובע משלב דיונים שלא נכנסנו בו. אם תסכים הוועדה להיכנס לשלב דיונים זה על בעיית הסלקציה בכללה - נעשה זאת.

ב. הלל:

אני רוצה שיבדקו מחדש את הענין. יתכן שיסמאו שהדרך נכונה או לא.

היו"ר נ. חת:

פירוש הצעתך היא שברגע הדברים אינם בסדר.

אם כך, אנו נצטרך לדחות את סיכומנו שסומו שכבוד הוועדה דורש כי מה שתחליט - יבוצע, כל זמן שלא הכרזנו קרב עם הסוכנות בענין זה; על-כך אני מוכן לבוא בדברים עם סר רפאל, מנהל מחלקת העליה של הסוכנות.

א. כלפון:

באם תקבל הוועדה החלטה איזו שהיא אני מבקש להודיע זאת לפונים.

א. פרי:

עד כמה שזכור לי נדונו כל הענינים האלה בישיבות הוועדה. שמענו תלונות הפונים, שמענו את תשובת סר רפאל, שמענו פרטים מסר סי, ואחלטנו שאיננו דנים על בעיית העליה בכל היקפה אלא על עליית קרובים מצפון אפריקה.

בתחום החלטה זו אני מציע להסיר כל הגבלה פרט לסקרי מחלות סידבקות.

היו"ר נ. חת:

אני חוזר ואומר שאני איננו בדעה שיש להסכם עתה את הדברים שלא יבוצעו במסדיה זו, באשר המבצע היא הסוכנות ולא המשלה. אם חלק מחברי הוועדה מחשיב

נקודה זו בטסקנות שנקבל,אני מוכן לדחות זאת לשבוע הבא על-טנת שנוכל לשמוע את דעת טר רפאל בקשר לכך ואחר-כך לסכם.

ח. סיגורי-כהן: אני מקבל את הצעת היו"ר לדחות את טיכום טסקנותינו לשבוע הבא לאחר שבטמע

את דעת טר רפאל בטאלה חשובה זו.

א. כלפון: אני מתנגד לדחיה, ומציע לגטור את הדיון ולסכם בטאלת עליית הקרובים טצפון אפריקה, ואילו על בעיית הסלקציה לקיים דיון בפני עצמו. אינני חושב שעלינו להרחיב עתה את היריעה ובינתיים לגרום נזק לקרובים.

היו"ר נ. חת: אני מציע לוועדה לא לקבל החלטה ביחס לקרובים טכלי לשמוע על בעיית הסלקציה. זו בעיה לא מטוטה כל עיקר ואני חושב שיש לדחותה לישיבה הבאה.

ה צ ב ע ה

בעד דחייית ההחלטה - 4 טיעום.
נגד - טיעום.

ח. סיגורי-כהן: אני מציע להזמין את טר רפאל לישיבה הבאה.

ה ר ח ל ט

(א) הוועדה תסכם את דיוניה ותטיק טסקנות על בעיית עליית קרובים טצפון אפריקה בישיבתה בשבוע הבא.

(ב) להזמין לישיבה זו את טר י. רפאל, טנהל טחלקת העליה של הסוכנות.

היו"ר נ. חת: ברצוני להביא לידיעת חברי-הוועדה, כי הכנסת החליטה בזמנו טוועדת הפנים וועדת החינוך והתרבות יקבעו בטטותף את הרכב ועדת-הטטנה לעידוד הסרט הישראלי. טאחר טוועדת הכנסת החליטה טיו"ר ועדת הטטנה יהיה טטעם ועדת החינוך בטאר לוועדות לקבוע את חבריהן בוועדת הטטנה הטטותפת. אני טניח טזה ענין להסכם בין הטיעות והייתי מציע טאנו לא נתעסק בזה.

א. פרי: יוטבי-ראט טתי הוועדות צריכים לברר זאת ביניהם.

ע. אסף: הייתי מציע כי בישיבה הבאה בטמע הצעה טוטטט.

היו"ר נ. חת: כאטר תהיה הצעה טוטטטט נוודע על-כך, כטובן.

ההצעה - התקבלה.

ב. הצעת חוק לתיקון תקודת העיריות (מט' 2).

היו"ר נ. חת: ברצוני לרענן את זכרונם של חברי הוועדה ביחס לחוק זה. ועדת הפנים התחילה בטיפולה בחוק י. עוד לפני היותי יו"ר בה, ועברה ב"קריאה ראטונה" (כפי שקראו לזה) על טעיפי החוק עם היו"ר הקודם, טר טפיר. הוועדה הטטיכה אחר-כך בדיוניה, טטעה את באי-כח השלטון המקומי, את באי-כח הטרכז החקאלי, וכו' וכו' וטייטה לטעטה את ה"קריאה הראטונה". הייתי מציע על-כך טנכנס עתה לדיון בחוק טעיף טעיף טתוך הנחה להקריאה הראטונה בטטייטה.

ועדת הפנים,
17.11.53

זו.

הוועדה העדה בחוק העיריות על שלוש בעיות עיקריות: (א) הנהלה - אם יש להקים עיריות מוסד זה כמוסד קבוע ובעל סמכויות ספציפיות ואם לאו. החוק הקיים אינו מזכיר זאת. ביחס לזה נשמעו כמה הצעות, הצעות מתנגדות והצעות מחייבות. הדעות המתנגדות טענו, כי בעיריות קיימת מועצה והיא היא אשר קובעת ומחליטה וראש העיר מבצע את החלטותיה. באם יוכנס מוסד הנהלה תיווצר ערבות של סמכויות. כן הושמעה דעה נוגדת, כי עומס הענינים בהן מטפלות העיריות - וזאת מן הנסיון שהיה במועצות מקומיות רבות וגם בחלק מהעיריות - מוכיח שמוסד זה רצוי. היו ביחס לזה שתי הצעות: (א) להורות זאת כראות; (ב) להורות זאת כחייב רק בעיריות הגדולות ולא במועצות מקומיות קטנות.

(ב) בעיית הרכב הוועדות - אם יש לשתף בוועדות העירוניות אנשים שאינם חברי העיריות, חוץ מסופחים שלגבי שיתופם היו כולם בדעה חיובית. הוויכוח התנהל על סידת שיתופם בוועדות. בענין זה מציע החוק לא יותר מ-50%. חברי הוועדה אשר הציעו לשתף את "הזרים" ניסו הצעתם בכך שיט צורך לחנך קודר עסקנים נוספים, מאחר שעומס הענינים רב כל-כך עד שחברי-העיריות אינם מספיקים לטפל בהם בעצמם. אם איננו טועה, טען חבר-הכנסת כלפון, ש"הזרים" אינם יכולים להיות אחדים. כי אינם נושאים בעול, וטעמו כך אי-אפשר לשתף אותם. הוא טען כי באופן אינדירקטיבי יצטרפו כזה שאנשים אלה, בשעה לא תהא למועצה אפשרות להיכנס לדיונים על החלטות, יכריעו בשאלות יסודיות של העיריות. נשמעה דעה אחרת של 2/3, כלומר, שבוועדה לא יהיו יותר מ-1/3 חברים.

(ג) שאלה פרינציפיונית התעוררה ביחס לוועדות חקלאיות, הרכבן ובחירתן. הוועדה לא סיימה את דיונה בשאלה זו, אולם שמעה את באי-כח המועצות החקלאיות וגורמים אחרים. ביחס לזה ישנה הצעת-ניסוח שדון בה אולי לכשנביע לסעיף זה. כן התעוררה בעיית הרחבת סמכויות העיריות. ההצעה הייתה להרחיב סמכות זו לגבי ענינים חקלאיים, לגבי שירותים, מפעלים ומוסדות ושיתוף עם חברות ואגודות.

אלה הן הבעיות העיקריות אשר התעוררו בשעת הדיון ב"קריאה ראשונה" בזמנו. אני מציע להתחיל בדיון על כל סעיף וסעיף, לקבל החלטות, הסתייגויות ולהכין את החוק לקריאה שנייה.

אני חייב עוד להזכיר לוועדה, כי חוק זה נתקבל בחלקו על-ידי הכנסת. התקבלו שתי ההגדרות הראשונות "בעל" ו"טחזיק". כן התקבלו הסעיפים החל מ(ה) בעמוד 123 ועד הסוף. עלינו לדון איפוא בעמודים 120, 121, 122, וראשית 123. אני מציע להתחיל בדיון.

ט. חזני:

ביחס לשאלה העקרונית של ועדת הנהלה חושבני שטוב יהיה לדון תחילה על העקרון בכלל ולא על הסעיפים, מאחר שאם יידחה הענין על-ידי הוועדה איננו רואה צורך להיכנס לסעיפים.

טר אב-רוזי:

לטורד הפנים בקשה אחת: כי הוועדה תדון בעניני הוועדה החקלאית קודם ובשאלות הכלליות של ועדת הנהלה ואחרות - אחר-כך. אנו מאד מעונינים בהסדר הבעיה לגבי ועדה חקלאית, אם כי אנו מעונינים גם בתרון הבעיה כולה הקשורה בהנהלה וכו'. זוהי בעיה יום-יומית, בעיה קיימת ואביא לפניכם רק דוגמה אחת אשר תציין את הדחיפות שבדבר. בשטח העיריות ישנן קרקעות שעדיין אינם סבונים ואם היא מחליטה, למשל, על ביון בשטח זה הרי במידה שביון, למשל, עובר דרך אדמות חקלאיות שלא תהנה טבנו, כגון פרדס וכו', שתעוררת שאלת הוצאות הבינון, שתעוררת שאלה אם זה ענין הנוגע לחקלאות או לא. בעובדות טעין אלה אנו נתקלים יום יום ועל-כן אנו מבקשים כי ידונו על כך תחילה.

ע. אסף:

איננו מעלה על דעתי כי גם אם נסיים את הדיון על ועדה חקלאית נביא לכנסת את החוק פרטיות פרטיות. על-כן ייון מוקדם או מאוחר בבעיה ספציפית לא ישנה ואני מציע כי בלך לפי סדר הסעיפים בחוק.

סעיף 1(ב).

היו "ר. ב. חת":
סעיף 58 בחוק המקורי דן על הרכב העיריה בחוק. סעיף זה בא איפוא לתת אפשרות לאכנסת חברים

ועדת הפנים,
17.11.53

זו .

בעלי סגולות הכשרה כהן גם שאינם חברי סועצה.

אני מציע, כי במקרה שתקבל החלטה שיט לשתף
בוועדות עירוניות גם בעלי סגולות הכשרה כחוק שאינם חברי עיריה -
נקבל זאת. באם יוחלט ההיפך טזה - נבטל זאת.

הצעת סר חת לסעיף 1(ב) - התקבלה.

סעיף 1(ג) - 60 (א).

ס. חזני: מה נאמר בסעיף 60 של החוק?

היו"ר נ. חת: (קורא את סעיף 60 של החוק התקורי).

ס. פרלמטיין: לדעתי אין צורך ב"וועדת הנהלה", כי אם בסוסד
אחר שאינו מוזכר בחוק זה, ולא אוכל על-כן לייחד
את דבורי ביחס לוועדת הנהלה בלבד.

כאשר מחליטה הסועצה ברור, כי צריך להיות טיסתו
אשר יפקח ויבצע החלטות אלה. הטבע בהתאם לחוק הוא ראש העיריה. אולם,
אם נספור את ביצוע החלטות האלה לאיזו סועצה קטנה חוששני כי לא יצא
דבר לטועל. את האחריות לביצוע החלטות הסועצה לא יכול לקבל טוב גוף
אשר ידון מחדש בכל השאלות, כי על-ידי כך יגרור רק להשחית הביצוע
ולערבוב תחומים.

לדעתי, אם הסובר הוא בעניינים כספיים, אזי

יש חסר בהצעה זו, ואני מציע להקים שתי ועדות אחרות: (א) ועדת
הכרזות ("לא ועדת "הצעות") שכל עבודה אשר תספור העיריה תעבור דרכה;
(ב) ועדת כספיה. הסועצה אינה יכולה להחליט על פרטים, אלא באופן
עקרוני ועל-כן צריכה, לדעתי, ועדת הכספיה לטפל בכל הבעיות הכספיות,
חלוקת הכספיה שסועצת העיריה החליטה עליהם באופן גלובלי, פיקוח על
אופן הוצאתם וכו'. האחראי לביצוע כל החלטות הוא, כמובן, רק אדם
אחד - ראש העיר.

בסיכום, אני מציע לבטל את הסעיף הדין בהקמת
"ועדת הנהלה", ולחייב במקום זאת הקמת שתי ועדות: (א) ועדת כספיה;
(ב) ועדת הכרזות. יתר הוועדות תהיינה רשות ולא חובה.

ס. חזני:

אני מחייב באופן עקרוני את קיום ועדת הנהלה
לצדה של הסועצה. ומה גם שהנסיון הוכיח שהסוסד
הזה יעיל ועוזר הרבה מאד בעבודתה של הרשות המקומית. ועדת הנהלה,
כפי שהוכיח הנסיון, אינה גורעת ולא כלום מסטכיותיה של הסועצה.
להיפך, היא עושה את עבודתה יעילה יותר ומפלטת את תפקידיה בעניינים
מסוייטים עובר להחלטת הסועצה ולאחר החלטת הסועצה. מה פירושו של דבר?
ועדת הנהלה מטפסת במידה ידועה מסובת, טכניקה דבריה ומגבשת אותם לפני
שהם באים להחלטת הסועצה. ועדת הנהלה, ומתבר שתוך הנסיון, דנה בדרך-כלל
לגופם של עניינים מה שאין לוטר ככלל לגבי דיוני הסועצה, וסוד גלוי הוא
שיטיות הסועצה הפתוחות במקרים רבים מטפסות גם בהם - אה לדבר בלשון
נקיה - לחילוקי דעות עקרוניים ופוליטיים שלעיתים מקום בירורים בכנסת
או בסוסד אחר. אם כן, יטיבות הסועצה במקרים רבים טחטימות את הטטרה
ומינן דנות לגוף העניינים אלא באספקטים כלליים, שעוסקים בהם במקום
אחר והדיהם נשטעים על בנת הסועצה. בהנהלה לעומת זאת דנים בדרך-כלל
לגוף העניינים, גם אם יש חילוקי דעות ואין קולקטיביות רעיונית.

טטום כך טייעלת ההנהלה בהרבה את עבודת הרשות
המקומית, טפקחת ומתאמת את ביצוע החלטות הסועצה.

אשר לדברי חבר-הכנסת פרלמטיין - אני טכיר בצורך
של גוף אשר יעסוק בענייני כספיים שוטפיים, אולם טאחר שוועדת הנהלה עוסקת
בדרך-כלל בתפקיד שאתה רוצה להטיל על ועדת הכספיים אני חושב כי יש
לשלב בסעיף קטן (א), אשר טטרט במידת-מה את תפקידיה, או טטכיותיה, של
ועדת הנהלה, את הטיפורל בעניינים כספיים שוטפיים של הסועצה.

הייתי מגביל את ענין ועדת הנהלה בשני תנאים, אולם קודם כל ברצוני לשקול גם את דעת אנשי הטכסט, אם "תהא" פירושה כאן חובה או זכות? (סך בגבי: חובה). מאחר שלדעתי גוף זה רצוי ולא הכרחי, על-כל פנים לא בכל מקרה, מציע כי בטקום שהוצעה בת 7 או 11 חברים יהיה הדבר מיותר. מפני שכאן תיווצר באמת כפילות. בטקום שהוצעה היא בת 31 חבר, לטעם, לא רק שהנהלה רצויה אלא הכרחית. ובטקום שהוצעה בגודל בינוני 7-31 חבר - היא רצויה ולא הכרחית.

אני חוזר וטציע לבנות את הסעיף באופן כזה שיצמיד את ועדת הנהלה לגודל המועצה. זאת-אוטרת, שאם המועצה מורכבת מ-21 חבר וטעלה - תהא בגדר חובה; אם המועצה היא בגודל בינוני - תהא בגדר רשות; ואם המועצה היא קטנה ביותר - תהא ועדת הנהלה מיותרת.

היו"ר נ. חת:
אני מתנגד לכך שהנהלה בעיריות תהא חובה. אני מציע כי תהא זכות בתנאי שלא תקח לעצמה סטכוריות הניתנות לפיטתו אחד בחוק. קיבלנו בארץ הזאת ירושה תחיקתית שתקופות שונות של קודיפיקציה, קיבלנו בירושה את חוקי התורכים, את חוקי הטנדט, ואני חושב שכל מה שקיבלנו מהטנדט הוא רע, להיפך. אולם, אני מתנגד לכך שסטליאנים את החוקים וטכניסים על-ידי-כך, לטענה, תסבכות.

חוק העיריות בנוי על-כך שקיימת מועצת עיריה, אשר מחליטה ואילו ראש העיריה חייב לבצע את ההחלטות, באשר לו בתוכנות סטכוריות אנזקוטכיות סטוריות. הוועדות לעומת זאת הן בבחינת גוף טייעץ. ההצעה להכניס ועדת הנהלה פירושה, לדעתי, לאכניס טוסד אשר יטול חלק סטכוריות המועצה וראש העיריה, ויבלבל את הסטכוריות. מה פירוש הפלים "לנהל את עניני המועצה"? הרי בסעיף 59 של החוק המקורי נאמר, כי חובתו של ראש העיריה, ובהעדרו - של סגן ראש העיריה, לדאוג לכך שכל החלטות המועצה יוצאו לפועל כחוק. באם יתקבל סעיף 60 המוצע מבלי לתקן את סעיף 59 הרינו רואה בזאת הטגת-גבול סטכוריות ראש העיר. גם לגבי המועצה יש בטידה סטוריות הטגת-גבול. כן נאמר בחוק, בסעיף 52: "סגן ראש העיריה, או עובד בעיריה, רשאי למלא את התפקידים ולטטט בסטכוריות של ראש העיריה בטידה שתפקידים וסטכוריות אלה הועברו אליו על-ידי ראש העיריה, באישור המועצה, אם באופן כללי ואם לענין סטוריים או לטוג סטוריים של ענינים". כטובן, שכאן תלוי הדבר באישיות העוסדת בראש העיר, אם היא שולטת בענינים ואם לאו. אם אינו שולט בענינים ניתן טטח מעולה להנהלה, אולם אם ראש העיריה שולט בענינים בטח תעזור ההנהלה?

נאמר כבר, ואני טודה בכך, כי יש צורך בבטח סקטה בעיריה, בה יוכלו לבוא לידי הבנה הדדית, אולם זאת לא נפתור על-ידי הכנסת טוסד זה. וגם אם תוצע ועדת הנהלה אין זו שונה טטאר הוועדות ועל-כן אינני חושב שיש לחייבה בכל טקום.

אני מציע על-כן את הנוסח דלקטן: "המועצה תהא רשאית לטנות ועדת הנהלה, אם תמצא לנחוץ, בתנאי שלא תקבל סטכוריות בניגוד לחוק".

ע. אסף:
אני מציע את הנוסח הבא: "רשות טקוטית, או עיריה, טטטטר חברי המועצה בה אינו טחות מ-15 תהא רשאית לבחור בהנהלה שתפקידיה יהיו... (-) לטרט את הסטכוריות, טטאר טנוס הטעת החוק טטאירה טקוח רחב לחילוקי דעות ולערכוב סטכוריות, כגון, טטנהלה אינה יכולה להיות אחראית לביצוע אלא אם היא טטנות על-ידי ראש העיר שהוא אחראי לביצוע.)"

לדעתי צריכה ההנהלה להיות טוסד טצוטצם אשר יפעל בתחום החלטות המועצה, טטאר שהיא אינה יכולה לדון בפרטים אלא על דברים בהיקפם הרחב. ערך רב להנהלה ביחוד בעריט הגדולות שהרכב המועצה גדול ואין לקבוע את כל הסטכוריות לראש העיריה. ההנהלה תדון בטלב הפרטים טבין ההחלטה לביצוע, פרטים הטעונים בירור נוסף. בטקום טטטטר חברי המועצה טועט, כ-9 חברים לטטל, תהווה ההנהלה כפילות מיותרת.

א. כלפון:
הדיון הזה בעד או נגד ועדת הנהלה טבוטט קודם-כל על החשט טטה ועדת הנהלה זו עלולה לשלול חלק סטכוריותיה של מועצת העיריה עצמה. ובכפי להטיר חשט זה עד כמה טטטטר

זו.

הייתי מציע קודם-כל לסנות את שם הדבר ובמקום "ועדת הנהלה" לומר "ועד מועל". העיר כבר היושב-ראש, טר חת, ובצדק, שאם באשר בחוק "לנהל את עניני המועצה" פירוש הדברים שמוסד זה עומד מעל למועצה. על-מנת להיטבע מאסוציאציה זו טוב יהיה אם תקבל הוועדה את הצעתי שפירושה רק הוצאת החלטות המועצה לפועל.

כן הייתי ממליץ את המלים "לנהל את עניני המועצה" וסתפק בהגדרות "לתאם את פעולותיהן של ועדותיה, לפקח עליהן, לסייע (במקום "להסגין") שהחלטות המועצה והחלטות ועדותיה יוצאו אל הפועל כדין, ולטלא כל משימה אחרת שתטיל עליה המועצה". אני מציע להוסיף לכך - "להציע את סדר-היום של דיוני המועצה".

אני תוסף ברשות ולא חובה לגבי ההנהלה.

כן אני מציע כי במקום המלים "לא יפחת מסלוחה ולא יעלה על שבעה" יבוא המלים: "לא יעלה על 5 ברטיות מקוטיות ועיריות שהמועצה היא עד 15 חברים ולא יעלה על 7 ברטיות מקוטיות ועיריות שהמועצה היא בת 15 ומעלה".

ברטיות מקוטיות בהן יוחלט על הנהלה, או ועד פועל לפי הצעתי, תורכב זו טראש הוועדות העיקריות, כגון, ועדת כספים, ועדת חינוך, ועדת טעד, ועדת בנין ערים וכו', כך שיוכלו כחברי ההנהלה לתאם את פעולות הוועדות ולפקח עליהן.

ברצוני לעמוד על פרט נוסף - החלטות ההנהלה שלא נדונו במועצה. החלטות אלו שאינן החלטות ביצוע טעונות כיתר החלטות הוועדות לאיסור המועצה. ישנם ענינים כלליים אשר אינם משתייכים לתחום עבודתן של הוועדות הטונות. טכנות סיפול בענינים הללו יש לתת להנהלה ואת החלטותיה בענינים אלה יש להביא לאיסור המועצה.

א. אליסר:

הצרה היא, רבותי, בשלטון המקומי בישראל שהעיריות הפכו לפרלמנטים בזעיר ענפין. זה אסון האסונות של כל השלטון המקומי, כמעט שאין עיריה אחת בארץ כיום הנמצאת במצב בריא. זוהי סיבת הסכנות בו נעוץ הדבר. גם החוקק בהציעו הצעה זו עמד על כך, עמד על המצב החולני של השלטון המקומי בכל מקום. והסיבה הראשונה אשר גרמה לכך היא לצערי הרב, מספר החברים הגדול במועצות, אם 21 ואם 31. מספר החברים בכל העיריות גדול מדי, מסום כך טוקטות ועדות רבות, כל ועדה רוצה, כפי שטבעי הדבר, לשלוט על הענינים הנוגעים לה, עד כדי כך שבכסה וכסה עיריות הגיע הדבר לידי כך שביצוע החלטות הוועדה הוא בידי ראש הוועדה. מתוך מצב חולני זה נבע הרעיון להקים ועדת הנהלה.

ועדת הנהלה בהתאם למעיק 60 המוצע שהורה כפילות שברכה אין בה לגטרי, ראשית מפני שהדבר יתבקש בביצוע החלטות המועצה באשר לא איט אחד, אלא מספר אנשים רב יותר, יהיו אחראים לביצוע, דבר שהוא קשה מאד מאד, וכפתגם המקובל בשפות רבות סופה של הספינה שטני קברניטים נוהגים בה - לטבוע. שנית, אנו נעמיד את כל עניני הטסק של העיריה במצב של אי-סדר גמור מסום הכפילות שבסעיפים 59 ו-60, כפי שנאמר כבר. היינו, נפחית מאחריותו של הטבוע בהתאם לחוק - ראש העיריה, וכפילות זו מסוכנת מאד. טן ההכרח לתאם את הסטכיות בהתאם לסעיפים השונים בחוק ודעתי היא, כי אין לגרוע מסעיף 59 כסלוא הניסח; ברגע שנגרע מסטכיות ראש העיריה האחראי לביצוע בכנים אנדרלמוסיה עזומה בכל טסק ניהול הענינים שיש לנהלם ולבצעם בצורה אדמיניסטרטיבית ולא בצורה פוליטית או אידיאולוגית. זה תפקידו של ראש העיריה אליבא דכולם. אינני חושב שיש בכלל מקום לארגן הנהלות בצורה המוצעת גם שזה מטעם מטרותה של המועצה.

אני מציע, כי המועצה תהא רשאית להקים ועדה לענינים כלליים. ענינים כלליים אלה יהיו כל אותם הענינים אשר לא יידונו בוועדות הקיימות, ואשר אינם יכולים להיות נידונים במועצה מסום הרכבה הגדול. ועדה זו כיתר הוועדות תקל על המועצה בדיוניה אשר יהיו בלתי-פוטנטיים וסקטים יותר. החלטות ועדה זו יוצאו לאיסור המועצה.

זו.

חבר-הכנסת פרלמנטר עזר על כך שבמקום ועדת הנהלה יש להקים שתי ועדות קבועות, שאחת מהן - ועדת כספים. דבריו מפליאים אותו, כי עד כמה שידוע אין כמעט עירייה שאין לה ועדת כספים.

ביחס למספר החברים בוועדות אני מציע להמעיט במספרם, ששום שאם מגיע המספר ל-6, 7, או 11 מהווה כבר הוועדה מעין מועצה, מעין בטה פרלמנטרית והעניינים אינם זזים. אני מציע על-כן כי מספר חברי הוועדה לעניינים כלליים לא יפחת משלושה ולא יעלה על חמישה. אני מציע לקבל מספר חברים זה לגבי כל ועדה וועדה בעירייה.

בסיכום, אני מצטרף לאלה המציעים לסחוק את כל הסעיף ובמקומו להורות על הקטת ועדה לעניינים כלליים, כרשות ובשום אופן לא כחובה, אשר תורכב למחנות משלושה ולא יותר מחמישה חברים. ביחס לזה העיר חבר-הכנסת אסף הערה צדדית, כי אין צורך להורות בחוק על הקטת ועדה לעניינים כלליים מאחר שהמועצה רשאית לבחור ועדות קבועות או ועדות ארעיות שונות. אני מתנגד לנוסח זה, כי הוא רק יסרבול יותר ויותר את העבודה המסורבלת בלאו הכי בעיריות היום.

א. פרי:

בשאלת השאלה למה הוצע חוק זה? אני חושב שהמטרה לכך היא שנתברר לכל, נתברר למסדר הפנים ולעוסקים בעניינים הללו בעיריות, כי החוק הקיים מיוסן כבר. כי מהי המציאות? המציאות עברה על החוק הזה, עברה לסדר-היום ויצרה מציאות אחרת. ברוב המקומות, אפילו במועצה מקומית קטנה לא ראש העיר בלבד, ראש המועצה, מנהל את העניינים. הסגן או הסגנים העומדים לצד ראש העיריה עוזרים לו בפעולה זו אשר היתה תחילה בתחום פעולתו ומסכותו בלבד. החברים הבאים כאן לסחוק או לבטל את ההצעה המוצעת באים להציע הצעה שלא עמדה בפני המציאות ואשר לא יוכלו להעמידה בטבחן ולהגשימה גם להבא. ההנהלה אינה מסכנת את המועצה, מערערת ומעיטה את דעותה, כדברי אחדים מן החברים כאן, להיפך, המציאות היא שאם אין סקיימים הנהלה רשמית מנהל ראש העיריה יחד עם הקואליציה, עם סגניו, עם פקידיים מספגתו, את ענייני העיריה וסקפה על-ידי כך את המועצה, סקפה את המסטר הדמוקרטי, ואז מוטב לתת את הסנקציה למסטר הדמוקרטי, זאת-אומרת, להקים לפי החוק הנהלה שיחד אתה ינהל-ראש העיריה את ענייני העיריה.

מאחר שהחלטנו עוד בכנסת הראשונה, כמדומני, על חוק המניח אפשרות לבחירת מועצה שמספר חבריה הוא עד 31 יצרנו מצב כזה שמועצת העיריה הגדולה נהפכה למעין מוסד מחוקק, מוסד שבו באים לידי ביטוי דעות האזרחים על כל גורביהם ומפלגותיהם ואיננו חושב, טר אליסר, כי יש להתעלם מפוליטיקה, כולנו עוסקים בזה, מייצגים את תביעותיהם של האזרחים - כמובן שכל פוליטיקה גדולה גם להתנוון - ובמסטר הדמוקרטי שאנו מקיימים אותו חשוב/וגם בלתי בטבע. לכן, מאחר שהמועצה מסמסת יותר כמוסד מחוקק, המנהלת ויכוחים, מחליטה ואינה מבצעת, וראש העיר לבדו אף אינו יכול לבצע החלטותיה ששום שאין זה באמטרותו הפיזית, יש מקום להנהלה, למוסד דמוקרטי, ולא לבירוקרטיה חד צדדית.

אני מציע על-כן את התיקונים הבאים:

(א) לשנות את הסם ט"ו ועדת הנהלה ל"הנהלה", מאחר שזו אינה כאחת הוועדות האחרות;

(ב) הנהלה צריכה להיות חובה ולא רשות, כי אחרת יהפך הדבר לקנוניה.

(ג) הרכב הנהלה יהיה לפי יחסי הכוחות במועצה, ולכלול בין היתר את יו"ר המועצה והסגנים. מספר החברים בהנהלה יהיה לפי הצעתי משלושה, עד אחת-עשרה. כלומר, במועצה שמספר חבריה עד 15 יהיה הדירוג בהנהלה משלושה עד חמישה.

זוהי הצעתי הכללית ובהתאם לכך מציע את התיקונים במסעיף 60 ובסעיף 59.

ח. סיגורי-כהן:

סתוך הנסיון אנו למדים כי עוד נשנה הרבה והרבה מן ההצעות אשר טביאיים לנו החוקקים. בענין ועדת הנהלה ידוע לי, כי עד לפני קום הסדינה היתה קיימת הנהלה בהרבה מועצות מקומיות ועיריות. בטירה שהתרחבה העבודה והנהלה בלבד לא יכלה להשתלט על כל הבעיות שהעיר תבעה מנבחריה העתיקו מן המוסד החוקק של הסדינה את הוועדות, כמעט באופן טקביל, פרט לוועדות אחדות, כגון ועדת הכנסת, המאפשרת לבית החוקקים לתאם יותר את עבודתו והקובעת סותר ואסור. העתק זה גרם לריבוי ועדות אשר במשך הזמן נוכחנו כי הקשו מאוד על עבודת העיריות, בעיקר כאשר הועתקו גם הבעיות הפוליטיות מזירת הכנסת לעיריות - העתק אשר לדעתי אינו במקומו.

על-כן אנו מציעים: "המועצה תהא רשאית לבחור מתוכה הנהלה שמספר חבריה לא יעלה על שליש מנבחריה", שתפקידה לנהל את עניני המועצה, לתאם את פעולותיהן של ועדותיה, לפקח עליהן, להסגיר שהחלטות המועצה והחלטות ועדותיה יוצאו אל הפועל כדין, ולסלא כל מסימה אחרת שתטיל עליה המועצה".

בסעיף קטן (ב) אנו מציעים לכתוב, כנ"ל, "הנהלה" במקום "ועדת הנהלה" ולמחוק את הסיפא: "ובלבד שמספר חברי הוועדה לא יפחת משלושה ולא יעלה על שבעה". כן אנו מציעים להוסיף, כי ראש העיר אחראי - ולא ההנהלה כולה - לביצוע החלטות המועצה.

היו"ר ב. חת:

אני חושב כי בזה נסתיים הוויכוח ונעבור להצעות קונקרטיות.

א. אלישר:

אני חייב הערה לדברי סר פרי סתוך נסיון יום-יומי, כי ראש העיריה חייב לבצע החלטות גם אם נתקבלו נגד דעתו. באם תוקם הנהלה והיא תדון טוב בדבר ותטעיט בכוח הביצוע היא תעמיד בזה מכשול בעילות המועצה. גם בחוק האנגלי המקורי והלואי שהיינו משתדלים ללמוד ממנו, כי הוא עצם הדטוקרטיות שאנו שואפים אליהן טוטלת חובה על ראש העיר לבצע את החלטות ותהיינה גם נגד דעתו ורצונו. וקרה אף, כי באחת העיריות באנגליה, בסביבת לונדון, הלכו כמה מחברי המועצה עם ראש העיריה למסור של 11 חודש.

ט. חזני:

אני מציע לסעיף קטן (א) את הנוסח הבא: "מועצה שמספר חבריה יהיה מ-11 ועד 21 (ולא עד בכלל) תהא רשאית להקים הנהלה שמספר חבריה לא יפחת משלושה ולא יעלה על חמישה. מועצה שמספר חבריה יהיה מ-21 ולמעלה מזה - תקים הנהלה שמספר חבריה לא יפחת מחמישה ולא יעלה על שבעה".

בסעיף קטן (ב) אני מציע להגדיר את סמכויות

ההנהלה.

אני מציע לדחות את ההצבעה לישיבה הבאה.

ע. אסר:

היו"ר ב. חת:

חשבתי שנוכל היום לסכם את הדברים, אולם אם בא-כח סיעה כל-כך נכבדה מבקש לדחות את ההצבעה אני חושב שיש להיענות לבקשתו. ברצוני רק לסכם שיטתן בעיות שעוד לא דנו בהן וליבנו אותן די צרכן וזאת נדחה גם כן לישיבה הבאה. בשאלת המסכורת לא נגעה הוועדה כלל, על סמכויות דובר אבל לא בטירה כזו שאפשר להחליט.

מה שבטל להחלטה הוא ענין חובה ורשות ובאייזה מקרים; והסם - אם ועדת הנהלה, הנהלה, ועד-פועל או ועדה לענינים כלליים.

ז. פרלמטיין:

בסקרה שהחוק יחייב או ירשה הקטת הנהלה או ועדת הנהלה אני מציע להגביל זאת בסני דברים: שזו לא תגרע מסמכויות המועצה, או מאחריות ראש העיר לביצוע החלטות.

היו"ר ב. חת:

זה כבר הוסמע על-ידי; שבאם תוקם הנהלה לא תפעל בניגוד לחוק. ענין זה נוגע גם כן לסמכויות שעל-כך עוד נרחיב את הדיבור.

ועדת הפנים,
17.11.53

זו.

אני מציע כי מציעי ההצעות ינסחו הצעתם
סופית לישיבה הבאה.

ט. חזני:

השאלה היא שתי נקיים את הדיון בטאלה
זו טאחר שקבענו לדון בישיבה הבאה
לעיריית ירושלים.

היו"ר נ. חת:

בדו"ח של ועדת החקירה

אני חושב שאין לנו ברירה אלא לקיים
שתי ישיבות בטבע, האחת בעניני חוקים
והשניה בענינים סוטפים העולים על הפרק.

ע. אסף:

ה ו ח ל ט:

(א) לקיים בטבע הבא שתי ישיבות.
אחת ביום ב', (23.11.53) בשעה
14.30. והשניה - ביום ג' (24.11.53)
בשעה 8.00.

(ב) על סדר-היום: (א) הדיון על דו"ח
ועדת החקירה לעזיית ירושלים;
(ב) סיכום מסקנות הוועדה בקשר
לעליית קרובים מצפון אפריקה. - (ג)
הטח הדיון בחוק העיריות.

(ג) בעת הדיון על עליית קרובים מצפון
אפריקה - להזמין את סר רפאל, סנהל
מחלקת העלייה של הסוכנות.
ובעת הדיון על דו"ח ועדת החקירה
לעיריית ירושלים - להזמין את סר הפנים
סר י. רוקח.

ברצוני לבקש את משרד הפנים, אם יש
באפשרותם, לרכז את ההטלצות בקשר לדו"ח
ועדת החקירה לעניני ירושלים ולהביאם לפנינו בישיבה הבאה.

א. אלישר:

אם נדון על הדו"ח ביום ב' או ביום ג'
עוד אודיע לחברי הוועדה טאחר שזאת עלי

היו"ר נ. חת:

לתאם עם שר הפנים.

ברצוני להסב את תשומת לבכם, כי לפני
הפגרה הועבר לווועדת הפנים על-ידי הכנסת
חוק חוסרי נפץ. הייתי מציע לבחור למטרה זו ועדת טשנה.

סר נגבי:

זאת בעטה בטבע הבא.

היו"ר נ. חת:

הישיבה סגורה.

הישיבה נועלה בשעה 10.55.